

VOORWOORD

Politieke partijen worden wel de poortwachters van het politiek systeem genoemd. Zij bepalen wie het politiek toneel mogen betreden en welk stuk gespeeld wordt - al zijn ze natuurlijk ook afhankelijk van de reacties van het publiek. Dat publiek wordt mondiger en lastiger. Gevestigde partijen kunnen minder op een trouwe aanhang rekenen, nieuwe partijen kunnen plotseling kiezers winnen maar weer even snel verliezen.

Het Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen (DNPP) van de Rijksuniversiteit Groningen tracht nu al twintig jaar de ontwikkelingen van de politieke partijen in Nederland te volgen. Als enige universitaire instelling documenteert het de werkzaamheden, opvattingen en organisatie van alle in de Staten-Generaal vertegenwoordigde partijen. Daarbij gaat het vooral om activiteiten buiten het parlement, aangezien parlementaire handelingen elders al gedocumenteerd worden.

Naast het verzorgen van documentatie bevordert het DNPP het onderzoek naar partijen. Eén manier om dat te doen is de publikatie van onderzoeksresultaten in het jaarboek. Ook dit jaar presenteert het Centrum weer een aantal politicologische studies over politieke partijen. Er wordt aandacht besteed aan actuele ontwikkelingen zoals de toenemende electorale instabiliteit, de aanhang voor partijen als CD en CP'86, de selectie van een nieuw politiek leidersduo bij GroenLinks, de opkomst van nieuwe lokale partijen en de ideologische achtergrond van D66 en verwante partijen elders in Europa. Twee Amsterdamse politicologen hebben de verkiezingsprogramma's van de grote partijen in de periode 1946-1989 onderzocht om na te gaan of de verschillen steeds kleiner worden - zoals vaak beweerd wordt. Historische bijdragen ontbreken evenmin - in dit geval een onderzoek naar een bijzonder conflict binnen de Vrijzinnig-Democratische Bond, en een analyse van de overeenkomsten en verschillen tussen GPV, RPF en SGP, vanuit het perspectief van een mogelijke fusie van deze orthodox-christelijke partijen.

Groningen
maart 1994

G. Voerman
Hoofd DNPP